

Oslo, 9. februar 2015

Til regjeringen ved:
Statsminister Erna Solberg
Finansminister Siv Jensen
Samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Statsbudsjettet for 2016 og revidert budsjett for 2015

Jernbanealliansen vil herved gi sine innspill til regjeringens arbeid med statsbudsjettet for 2016. Noen forslag er også relevante for revidert budsjett i inneværende år.

Kritisk for gods på jernbane

Det er store samfunnsmessige fordeler av å flytte gods fra lastebil til jernbane. Men til tross for målet om å flytte gods fra veg til bane har jernbanen tapt markedsandeler. Dette skyldes mange forhold, bl.a. et banenett som ikke holder mål, der manglende vedlikehold skaper store utfordringer fordi baner må stenges som følge av flom eller ras eller tekniske feil og mangler på strømforsyning, fjernstyring eller skinnegang. Dårlig kapasitet på banenettet og ineffektive godsterminaler skaper høye kostnader for transportørene. Og økt konkurranse fra lastebiler på et vegnett som er blitt bygd ut, utenlandske vogntogsjåfører med lave lønninger og større vogntog som senker kostnadene for vegtransporten – skjerper konkurransen ytterligere, i jernbanens disfavør. Jernbanealliansen forventer at jernbanens konkurransekraft styrkes tilsvarende, slik at målet om å flytte gods fra veg til bane blir innfridd. Dette krever tiltak som gir effekt både på kort og lang sikt. Arbeidet må intensiveres nå.

Vedlikeholdsinnsatsen må løftes ytterligere

Det store vedlikeholdsetterslepet skaper betydelige utfordringer for både person- og godstransporten på norske skinner. Næringslivets godstransporter rammes hardt av uforutsette feil, med tilhørende konsekvenser for miljø- og trafiksikkerhet.

Jernbanealliansen er glad for at bevilgningene til vedlikehold og fornying er økt på 2015-budsjettet. Men etterslepet er stort. En underlagsrapport for Nasjonal transportplan 2018–2027, som transportetatene offentliggjorde i oktober¹, viser at behovet for vedlikehold og fornying vil øke markant. Ved inngangen til 2014 var vedlikeholdsetterslepet på hele 17,3 mrd. kroner.

Jernbanealliansen forventer at bevilgningene til vedlikehold og fornying av jernbanenettet i 2016 økes med minst 500 mill. kroner utover vedtatt budsjett for 2015. Tiltak som gjør at banene holdes åpne og ikke må stenges uforutsett, må få høyeste prioritet.

Behov for modernisering av Alnabru godsterminal

Alnabru godsterminal i Oslo er navet for godstransportene på bane i Norge og helt avgjørende for at vi skal lykkes med å flytte gods fra veg til bane. Terminalen er umoderne, og vi har forstått at deler av terminalens tekniske levetid utløper i 2019. Jernbanealliansen er tydelig på at arbeidet med å modernisere og bygge ut terminalen må starte snarest, og at det må presenteres framdriftsplan for arbeidet.

¹ <http://www.ntp.dep.no/Forside/attachment/730441/binary/1001267?ts=149c72da228>

Jernbaneverket har i sitt handlingsprogram satt av 211 mill. kroner til strakstiltak og om lag 165 mill. kroner til fornyingstiltak på Alnabru-terminalen i perioden 2014–2017.² Som et minimum forventer vi at dette innfris.

Høyt nivå på investeringene

Jernbanealliansen forventer et fortsatt høyt nivå på de øvrige investeringene, høy framdrift på Follobanen og øvrige prioriterte dobbeltsporprosjekt i intercity-trianglet mellom Halden, Lillehammer og Skien, der planlegging og framdrift bør ta utgangspunkt i ferdigstilling i 2025.

Av mindre investeringstiltak er flere og lengre kryssingsspor (der motgående tog kan passere hverandre) viktig for både godstrafikken og øvrig trafikk. Jernbanealliansen ber derfor om økte bevilgninger i 2016 til bygging av flere og lengre kryssingsspor på banenettet mellom landsdelene.

Nødvendig med en kompensasjonsordning for godstrafikken

Jernbanealliansen er kjent med aktørene i godsbransjen har lansert et forslag til en statlig kompensasjonsordning som får virkning når baner stenges (både planlagte stenginger og uforutsette stenginger). Ordningen skal bidra til at godsvolumet raskt er tilbake på tog etter at en bane har vært stengt. Og den skal bidra til å redusere godstogsoperatørenes tap når togavganger ikke kan kjøres som følge av sviktende infrastruktur. Ordningen skal gi en kompensasjon både til togkunden og til togoperatøren.

Jernbanealliansen støtter forslaget om en statlig kompensasjonsordning, i form av en forsøksordning, og ber om at den innføres i revidert budsjett for 2015, seinest i statsbudsjettet for 2016.

Om Jernbanealliansen

Jernbanealliansen består av ti organisasjoner som ønsker å fremme jernbanen i Norge. Alliansens formål er å arbeide for økte bevilgninger til utbygging av jernbaneprosjekter og opprustning av det eksisterende jernbanenettet. Jernbanealliansen består av:

- Arbeidsgiverforeningen Spekter
- Framtiden i våre hender
- Landsorganisasjonen i Norge (LO)
- LO Stat
- Natur og Ungdom
- Naturvernforbundet
- Norsk Jernbaneforbund
- Norsk Lokomotivmannsforbund
- Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)
- Trygg Trafikk

Med vennlig hilsen
Jernbanealliansen

Holger Schlaupitz
styreleder

Kopi: Partigruppene på Stortinget

² Handlingsprogrammet inneholder 204 mill. kroner til strakstiltak og om lag 160 mill. kroner til fornyingstiltak i perioden 2014–2017, alt i 2014-kroner. Våre tall i teksten over er omgjort til 2015-kroner.